

datum van de druk: 03.10.2012

Herziening van: 03.10.2012

**RUBRIEK 1: Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap/
onderneming**

- Datum van de samenstelling: 03.11.2005
- 1.1 Productidentificatie
- Handelsnaam: PC-ABS
- 1.2 Relevant geïdentificeerd gebruik van de stof of het mengsel en ontraden gebruik
- Toepassing van de stof / van het preparaat: Filament voor Stratasys® Inc. FDM™ modeler
- 1.3 Details betreffende de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad
- Fabrikant / Leverancier:
Stratasys, Inc. Tel +1 952 937 3000
7665 Commerce Way Fax +1 952 937 0070
Eden Prairie, MN 55344
USA

- In Europe:

C.S.B. GmbH Tel.: +49-2151-6520860
Parkstraße 29 Fax: +49-2151-6520869
D-47829 Krefeld E-Mail: info@csb-online.de
Germany
- E-mailadres van de bevoegde persoon die verantwoordelijk is voor het veiligheidsinformatieblad
sdb@csb-online.de
- Inlichtingengevende sector: Verkoop / Techniek
- 1.4 Telefoonnummer voor noodgevallen:
Nationaal Vergiftigingen Informatie Centrum: Tel +31 (0) 30-2748888

RUBRIEK 2: Identificatie van de gevaren

- 2.1 Indeling van de stof of het mengsel
- Indeling overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008
Het product is niet geïdentificeerd volgens de CLP-verordening.
- Indeling overeenkomstig Richtlijn 67/548/EEG of Richtlijn 1999/45/EG vervalft
- Classificatiesysteem:
Het product moet geen markering krijgen op basis van het berekeningsproces van de "Algemene classificatierichtlijn voor preparaten in de EG", laatste editie.
- 2.2 Etiketteringselementen
- Etikettering overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008 vervalft
- Gevarenpictogrammen vervalft
- Signaalwoord vervalft
- Gevarenaanduidingen vervalft
- 2.3 Andere gevaren
- Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling
- PBT: Niet bruikbaar.
- zPzB: Niet bruikbaar.

RUBRIEK 3: Samenstelling en informatie over de bestanddelen

- 3.2 Chemische karakterisering: Mengsels
- Beschrijving: Polycarbonaat-Acrylnitril/Butadien/Styreen Polymeermengsel

(Vervolg op blz. 2)

NL

datum van de druk: 03.10.2012

Herziening van: 03.10.2012

Handelsnaam: PC-ABS

(Vervolg van blz. 1)

· Gevaarlijke inhoudstoffen:

CAS: 100-42-5 EINECS: 202-851-5 Catalogusnummer: 601-026-00-0	Styreen ☒ Xn R20; ☒ Xi R36/38 R10 ⚠ Flam. Liq. 3, H226; ⚠ Acute Tox. 4, H332; Skin Irrit. 2, H315; Eye Irrit. 2, H319	≤ 0,1%

· aanvullende gegevens:

De woordelijke inhoud van de opgegeven aanwijzingen inzake de mogelijke gevaren is te vinden in hoofdstuk 16.

RUBRIEK 4: Eerstehulpmaatregelen

· 4.1 Beschrijving van de eerstehulpmaatregelen

- **Algemene informatie:** Verontreinigde kleding uittrekken.
- **Na het inademen:** Frisse lucht toevoeren; bij klachten arts opzoeken.
- **na huidcontact:**
 Na contact met het gesmolten produkt snel met koud water afkoelen.
 Het gestolde produkt niet van de huid trekken.
 Er onmiddellijk een dokter bijhalen.
- **Na oogcontact:**
 Ogen met open ooglid een aantal minuten onder stromend water afspoelen en aansluitend arts consulteren.
- **Na inslikken:**
 Mond spoelen en overvloedig water drinken.
 Bij onwel voelen een arts raadplegen.
- **4.2 Belangrijkste acute en uitgestelde symptomen en effecten**
 Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
- **4.3 Vermelding van de vereiste onmiddellijke medische verzorging en speciale behandeling**
 Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

RUBRIEK 5: Brandbestrijdingsmaatregelen

- **5.1 Blusmiddelen**
- **Geschikte blusmiddelen:**
 Kooldioxyde (CO₂), bluspoeder of waterstraal. Grotere brand met waterstraal of met schuim dat tegen alcohol bestand is bestrijden.
- **blusmiddelen die uit veiligheidsoogpunt niet geschikt zijn:** Krachtige waterstraal
- **5.2 Speciale gevaren die door de stof of het mengsel worden veroorzaakt**
 Stikstofoxyde (NO_x)
 Koolmonoxyde (CO) en Kooldioxyde (CO₂)
 Prikkelende gassen/dampen
 Onder bepaalde brandomstandigheden mogen sporen van giftige stoffen niet worden uitgesloten, zoals bijvoorbeeld:
 Cyaanwaterstof (HCN)
 Styreen
 Koolwaterstoffen
- **5.3 Advies voor brandweerlieden**
- **speciale beschermende kleding:** Ademhalings toestel aantrekken.
- **Verdere gegevens**
 De brandresten en het besmette bluswater moeten overeenkomstig de overheidsvoorschriften worden geborgen.

(Vervolg op blz. 3)

datum van de druk: 03.10.2012

Herziening van: 03.10.2012

Handelsnaam: PC-ABS

(Vervolg van blz. 2)

RUBRIEK 6: Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel

- **6.1 Persoonlijke voorzorgsmaatregelen, beschermde uitrusting en noodprocedures**
Stofvorming vermijden.
Stof niet inademen.
Aanraking met de ogen vermijden.
- **6.2 Milieuvoorzorgsmaatregelen:**
Niet in de riolering/het oppervlaktewater/het grondwater laten terechtkomen.
- **6.3 InsluTINGS- en reinigingsmethoden en -materiaal:**
Mechanisch opnemen.
Het opgenomen materiaal volgens de voorschriften afvoeren.
- **6.4 Verwijzing naar andere rubrieken**
Informatie inzake veilig gebruik - zie hoofdstuk 7.
Informatie inzake persoonlijke beschermingsuitrusting - zie hoofdstuk 8.
Informatie inzake berging - zie hoofdstuk 13.

RUBRIEK 7: Hantering en opslag

- **7.1 Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel**
Stofvorming vermijden.
Ontstaand stof/rook niet inademen.
Aanraking met de ogen vermijden.
Contact met heet produkt vermijden.
Nakoming van de BGW-waarden en/of andere grenswaarden.
- **Informatie m.b.t. brand- en ontploffingsgevaar:** Geen bijzondere maatregelen noodzakelijk.
- **7.2 Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten**
  - **Opslag:**
  - **Eisen ten opzichte van opslagruimte en containers:** Opslag conform geldende voorschriften.
  - **Informatie m.b.t. gezamenlijke opslag:** Niet noodzakelijk
  - **Verdere inlichtingen over eisen m.b.t. de opslag:**
Koel en droog bewaren in goed gesloten vaten.
Tank op een goed geventileerde plaats bewaren.
- **7.3 Specifiek eindgebruik** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

RUBRIEK 8: Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming

- **Aanvullende gegevens m.b.t. de inrichting van technische installaties:** Geen aanvullende gegevens. Zie 7.
- **8.1 Controleparameters**
- **Bestanddelen met grenswaarden die m.b.t. de arbeidsruimte in acht genomen moeten worden:**
Grenswaarden voor stof in acht nemen.

100-42-5 StyreenBGW (NL) 107 mg/m³, 25 ppm

- **Aanvullende gegevens:** Als basis dienden lijsten die bij opstelling geldig waren.
- **8.2 Maatregelen ter beheersing van blootstelling**
- **Persoonlijke beschermingsvoorzieningen:**
- **Algemene beschermings- en gezondheidsmaatregelen:**
Verwijderd houden van eet- en drinkwaren en diervoeder.
Stof/rook/nevel niet inademen.
Aanraking met de ogen vermijden.
Vóór de pauze en aan het einde van het werk handen wassen.

(Vervolg op blz. 4)

-NL-

datum van de druk: 03.10.2012

Herziening van: 03.10.2012

Handelsnaam: PC-ABS

(Vervolg van blz. 3)

- **Ademhalingsbescherming:**
Bij voordurende nakoming van de BGW en / of andere grenswaarden, zijn normalerwijze geen bijzondere maatregelen noodzakelijk.
Bij stofvorming ademhalingsbescherming.
Stofmasker
- **Handbescherming:**
Veiligheidshandschoenen ter bescherming tegen chemicaliën zijn niet vereist.
Bij hantering van heet/gesmolten product tegen hitte beschermende handschoenen.
- **Oogbescherming:** Veiligheidsbril
- **Lichaamsbescherming:**
Bij hantering van heet/gesmolten product tegen hitte beschermende beschermingskleding.

RUBRIEK 9: Fysische en chemische eigenschappen

- **9.1 Informatie over fysische en chemische basiseigenschappen**
- **Algemene gegevens**
- **Voorkomen:**
  - **Vorm:** vast
  - **Kleur:** zwart
  - **Reuk:** bijna reukloos
  - **Geurdrempelwaarde:** niet bepaald
- **pH-waarde:** niet van toepassing
- **Toestandsverandering**
  - **Smeltpunt/smeltbereik:** niet van toepassing
  - **Kookpunt/kookpuntbereik:** niet van toepassing
  - **Verzachtingstemperatuur/ -bereik:** 200°C
- **Vlampunt:** niet van toepassing
- **Ontstekingstemperatuur:** 482°C
- **Ontbindingstemperatuur:** 277°C
- **Zelfonsteking:** Het produkt is niet uit zichzelf ontbrandend.
- **Ontploffingsgevaar:** Het produkt is niet ontploffingsgevaarlijk.
- **Ontploffingsgrenzen:**
  - **onderste:** niet bepaald
  - **bovenste:** niet bepaald
- **Brandbevorderende eigenschappen** niet van toepassing
- **Dampspanning:** negligible
- **Dichtheid bij 20°C:** 1,2 g/cm³
- **Oplosbaarheid in/mengbaarheid met:**
  - **Water:** niet oplosbaar
- **Viscositeit**
  - **dynamisch:** niet van toepassing
  - **kinematisch:** niet van toepassing
- **9.2 Overige informatie** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

(Vervolg op blz. 5)

datum van de druk: 03.10.2012

Herziening van: 03.10.2012

Handelsnaam: PC-ABS

(Vervolg van blz. 4)

RUBRIEK 10: Stabiliteit en reactiviteit

- **10.1 Reactiviteit**
- **10.2 Chemische stabiliteit**
- **Thermische ontbinding / te vermijden omstandigheden:**
Temperaturen boven 270°C
Geen ontleding bij opslag en handling volgens voorschrift.
- **10.3 Mogelijke gevaarlijke reacties** Geen gevaarlijke reacties bekend.
- **10.4 Te vermijden omstandigheden** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
- **10.5 Chemisch op elkaar inwerkende materialen:**
Oxydatiemiddelen
Zuren
- **10.6 Gevaarlijke ontledingsproducten:**
Stikstofoxyde (NO_x)
Koolmonoxyde (CO) en Kooldioxyde (CO₂)
Acrylnitril
Cyaanwaterstof (blauwzuur)
Styreen
Koolwaterstoffen

RUBRIEK 11: Toxicologische informatie

- **11.1 Informatie over toxicologische effecten**
- **Acute toxiciteit:**
- **Primaire irriterende werking:**
- **Op de huid:** Stof kan tot mechanische irritaties leiden.
- **Aan het oog:** Stof kan tot mechanische irritaties leiden.
- **Overgevoeligheid:** Geen effect van overgevoeligheid bekend.
- **Aanvullende toxicologische informatie:**
Bij deskundige omgang en gebruik volgens voorschrift veroorzaakt het produkt op grond van onze ervaring en de ons toegankelijke informaties geen schadelijke effecten voor de gezondheid.

RUBRIEK 12: Ecologische informatie

- **12.1 Toxiciteit**
- **Aquatische toxiciteit:** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
- **12.2 Persistentie en afbreekbaarheid** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
- **Verdere informatie:** Het produkt is biologisch moeilijk afbreekbaar.
- **12.3 Bioaccumulatie** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
- **12.4 Mobiliteit in de bodem** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.
- **Verdere ecologische informatie:**
- **Algemene informatie:**
Waterbezwaarlijkheid (NL) 10: Kan in het aquatisch milieu op lange termijn schadelijke effecten veroorzaken.
WGK 1 (D) (Zelfclassificatie): Weinig gevaarlijk voor water.
- **12.5 Resultaten van PBT- en zPzB-beoordeling**
- **PBT:** Niet bruikbaar.
- **zPzB:** Niet bruikbaar.
- **12.6 Andere schadelijke effecten** Geen verdere relevante informatie verkrijgbaar.

RUBRIEK 13: Instructies voor verwijdering

- **13.1 Afvalverwerkingsmethoden**
- **Aanbeveling:** Afvalverwijdering volgens overheidsbepalingen.

(Vervolg op blz. 6)

NL

datum van de druk: 03.10.2012

Herziening van: 03.10.2012

Handelsnaam: PC-ABS

(Vervolg van blz. 5)

- **Europese afvalcatalogus**
De afvalcode volgens de Europese afvalcatalogus (EAC) hangt af van de herkomst en de procesfase.
- **Niet gereinigde verpakkingen:**
- **Aanbeveling:** Afvalverwijdering volgens overheidsbepalingen.

RUBRIEK 14: Informatie met betrekking tot het vervoer

· 14.1 VN-nummer · ADR, ADN, IMDG, IATA	vervalt
· 14.2 Juiste ladingnaam overeenkomstig de modelreglementen van de VN · ADR, ADN, IMDG, IATA	vervalt
· 14.3 Transportgevarenklasse(n) · ADR, ADN, IMDG, IATA · klasse	vervalt
· 14.4 Verpakkingsgroep: · ADR, IMDG, IATA	vervalt
· 14.6 Bijzondere voorzorgen voor de gebruiker	Niet bruikbaar.
· 14.7 Vervoer in bulk overeenkomstig bijlage II bij MARPOL 73/78 en de IBC-code	Niet bruikbaar.
· Transport/verdere gegevens:	Geen gevaar overeenkomstig de bovengenoemde verordeningen.
· VN "Model Regulation":	-

RUBRIEK 15: Regelgeving

- **15.1 Specifieke veiligheids-, gezondheids- en milieureglementen en -wetgeving voor de stof of het mengsel**
- **Etikettering overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008** vervalt
- **Gevarenpictogrammen** vervalt
- **Signaalwoord** vervalt
- **Gevarenaanduidingen** vervalt
- **Nationale voorschriften:**
- **Gevaarklasse v. water: WGK 1 (D) (Zelfclassificatie):** Weinig gevaarlijk voor water.
- **15.2 Chemischeveiligheidsbeoordeling:** Een chemische veiligheidsbeoordeling is niet uitgevoerd.

RUBRIEK 16: Overige informatie

Alle gegevens betreffende ons product zijn naar beste weten vermeld en zijn naar onze mening betrouwbaar. Er wordt echter expliciet noch impliciet, géén garantie gegeven inzake de nauwkeurigheid van de gegevens of de resultaten die met de gegevens kunnen worden bereikt. Het blijft de verantwoordelijkheid van de gebruiker de veiligheid, giftigheid en geschiktheid zelf te bepalen.

- **Relevante zinnen**
Deze R-zin(nen) geld(en) voor de bestanddelen en geven NIET de indeling van het preparaat.
H226 Ontvlambare vloeistof en damp.
H315 Veroorzaakt huidirritatie.
H319 Veroorzaakt ernstige oogirritatie.
H332 Schadelijk bij inademing.
R10 Ontvlambaar.

(Vervolg op blz. 7)

NL

datum van de druk: 03.10.2012

Herziening van: 03.10.2012

Handelsnaam: PC-ABS

(Vervolg van blz. 6)

R20 Schadelijk bij inademing.
R36/38 Irriterend voor de ogen en de huid.

· Blad met gegevens van de afgifte-sector

C.S.B. GmbH   Tel.: +49-2151-652086-0
Parkstrasse 29   Fax: +49-2151-652086-9
D-47829 Krefeld
Duitsland

· contact-persoon: Abteilung Labor**· Afkortingen en acroniemen:**

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)
IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods
IATA: International Air Transport Association
GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

NL